

Lecture 2015-11-05

© Copyright 2015, Emil Hemdal.

License: <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>
Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International

05 November 2015

Det gäller också att

$$\|\mathbf{u} \times \mathbf{v}\| = \|\mathbf{u}\| * \|\mathbf{v}\| * \sin(\alpha) \text{ (där } \alpha \text{ minsa vinken mellan } \mathbf{u} \text{ och } \mathbf{v}\text{)}$$

Det vill säga arean av parallelogrammen som spänns upp $\mathbf{u}$, $\mathbf{v}$, $\mathbf{v} + \mathbf{u}$

Exempel Beräkna arean av en triangel med hörn i $A = (1, 1, 0)$, $B = (3, 0, 2)$, $C = (0, -1, 1)$

Lösning $\frac{1}{2} * \|\vec{AB} \times \vec{AC}\| = \frac{1}{2} * \left\| \begin{bmatrix} 3 \\ -4 \\ -5 \end{bmatrix} \right\| = \frac{1}{2} * \sqrt{9 + 16 + 25} = \frac{5}{\sqrt{2}}$

(punkt) För att beskriva en linje i R^2 behövs en skärning med y-axeln (m) och lutning (k).
 $y = k * x + m$ (linjens ekvation)

(punkt) För att beskriva ett plan i R^3 behövs en punkt $P_0 = \begin{bmatrix} x_0 \\ y_0 \\ z_0 \end{bmatrix}$ i planet och en vektor $n = \begin{bmatrix} A \\ B \\ C \end{bmatrix}^1$ ortogonal mot planet.

Varje annan punkt $Q = \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix}$ ligger i planet om $P_0\vec{Q}(\text{perpendicular})n$ det vill säga $P_0\vec{Q} * n = 0$

Eftersom $P_0\vec{Q} = \begin{bmatrix} x-x_0 \\ y-y_0 \\ z-z_0 \end{bmatrix}$ får vi

$$0 = \begin{bmatrix} x-x_0 & y-y_0 & z-z_0 \end{bmatrix} * \begin{bmatrix} A \\ B \\ C \end{bmatrix} = A(x-x_0) + B(y-y_0) + C(z-z_0) \Leftrightarrow Ax + By + Cz - Ax_0 - By_0 - Cz_0 = 0^2$$
$$Ax + By + Cz = D \text{ ; planets ekvation på normalform med normalen } n = \begin{bmatrix} A \\ B \\ C \end{bmatrix}$$

Exempel $P_0 = \begin{bmatrix} 3 \\ -1 \\ 7 \end{bmatrix}$ och $n = \begin{bmatrix} 4 \\ 2 \\ -5 \end{bmatrix}$ bestäm planet på normalform

Lösning Vi får $A(x-x_0) + B(y-y_0) + C(z-z_0) = 4(x-3) + 2(y-(-1)) + (-5)(z-7) = 4x + 2y - 5z + 25 = 0$

Exempel Bestäm planets ekvation (normalform) för planet genom punkterna $P_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ -1 \end{bmatrix}$ $P_2 = \begin{bmatrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{bmatrix}$ $P_3 = \begin{bmatrix} 3 \\ 1 \\ 2 \end{bmatrix}$

Lösning Eftersom P_1, P_2, P_3 i planet är $P_1\vec{P}_2 = \begin{bmatrix} 2-1 \\ 3-2 \\ 1-(-1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 2 \end{bmatrix}$ och $P_1\vec{P}_3 = \begin{bmatrix} 2-1 \\ 3-2 \\ 1-(-1) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 2 \end{bmatrix}$ parallella med planet.

Och $n = P_1\vec{P}_2 \times P_1\vec{P}_3 = \begin{bmatrix} 9 \\ 1 \\ -5 \end{bmatrix}$ är ortogonal mot planet och alltså en normalvektor.

Det vill säga $9(x-1) + 1(y-2) - 5(z+1) = 0 \Leftrightarrow 9x + y - 5z - 16 = 0$

Ett plan kan också ges av en punkt P_0 och två vektorer $\mathbf{u} = \begin{bmatrix} u_1 \\ u_2 \\ u_3 \end{bmatrix}$ och $\mathbf{v} = \begin{bmatrix} v_1 \\ v_2 \\ v_3 \end{bmatrix}$ i planet.
Planet består av alla punkter $P = P_0 + s\mathbf{u} + t\mathbf{v}$ där $s, t \in R$

Exempel $P_0 = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 3 \end{bmatrix}$, $\mathbf{u} = \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \\ 2 \end{bmatrix}$, $\mathbf{v} = \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 5 \end{bmatrix}$

$$P = \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 3 \end{bmatrix} + s \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \\ 2 \end{bmatrix} + t \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \\ 5 \end{bmatrix} \text{ där } s, t \in R$$

$$\text{eller } \begin{cases} x=1-s+2t \\ y=2+2s+t \\ z=3+2s+5t \end{cases}^3$$

Byt representation till normalform genom att bestämma $n = \mathbf{u} \times \mathbf{v}$

$$\mathbf{u} \times \mathbf{v} = \begin{bmatrix} 8 \\ 9 \\ -5 \end{bmatrix} \text{ och planet: } 8(x-1) + 9(y-2) + (-5)(z-3) = 0$$

Vi får $8x + 9y - 5z = 11$

---

¹Normalvektor

²D (konstant) = $Ax_0 - By_0 - Cz_0$

³Parameterform

Linje i R^3

Antag linje L parallell med vektor $\mathbf{v} = \begin{bmatrix} v_1 \\ v_e \\ v_s \end{bmatrix}$ och går igenom en punkt $P_0 = \begin{bmatrix} x_0 \\ y_0 \\ z_0 \end{bmatrix}$

L består av alla punkter $P = \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix}$

Så att $\vec{P_0P}$ är parallell med $\mathbf{v}$ det vill säga $\vec{P_0P} = t * \mathbf{v}$ där $t \in R$

Eller $\begin{bmatrix} x-x_0 \\ y-y_0 \\ z-z_0 \end{bmatrix} = t * \begin{bmatrix} v_1 \\ v_2 \\ v_3 \end{bmatrix}$

$$\begin{cases} x=x_0+tv_1 \\ y=y_0+tv_2 \\ z=z_0+tv_3 \end{cases}$$

Exempel Linjen genom punkt $\begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ -3 \end{bmatrix}$ parallell med $\mathbf{v} = \begin{bmatrix} 4 \\ 5 \\ -7 \end{bmatrix}$

har parameterframställningen $\begin{cases} x=1+4t \\ y=2+5t \\ z=-3-7t \end{cases}, t \in R$

Kan lösa ut t

$$t = \frac{x-1}{4}, t = \frac{y-2}{5}, t = \frac{z+3}{-7}$$

(i parameterform av linjen lös ut t . Vi får:

$$\frac{x-x_0}{v_1} = \frac{y-y_0}{v_2} = \frac{z-z_0}{v_3}$$

Exempel (a) Bestäm ekvationen för linjen L som går genom punkterna $P_1 = \begin{bmatrix} 2 \\ 4 \\ -1 \end{bmatrix}$ och $P_2 = \begin{bmatrix} 5 \\ 0 \\ 7 \end{bmatrix}$

Lösning Eftersom $\vec{P_1P_2} = \begin{bmatrix} 3 \\ -4 \\ 8 \end{bmatrix}$ är parallell med L och $P_1 = \begin{bmatrix} 2 \\ 4 \\ -1 \end{bmatrix}$ ligger på L ges linjen av

$$\begin{cases} x=2+3t \\ y=4-4t \\ z=-1+8t \end{cases} \text{ där } t \in R$$

(b) I vilken punkt skär linjen xy-planet?

$z = 0$ i xy-planet, det vill säga $0 = -1 + 8t \Leftrightarrow t = \frac{1}{8}$

Vi får $x = 2 + 3 * \frac{1}{8} = \frac{19}{8}$

$y = 4 - 4 * \frac{1}{8} = \frac{7}{2}, z = 0$

Svar: i punkt $\begin{bmatrix} 19/8 \\ 7/2 \\ 0 \end{bmatrix}$